

Sygn. akt VIII Ca 466/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Rafał Krawczyk (spr.)
Sędziowie:	SSO Małgorzata Kończal SSO Jadwiga Siedlaczek
Protokolant:	sekr. sądowy Natalia Wilk

po rozpoznaniu w dniu 4 grudnia 2013 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **małoletniej J. L. działającej przez matkę A. L.**

przeciwko **A. D.**

o ustalenie ojcostwa i roszczenia z tym związane

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Grudziądzu

z dnia 26 czerwca 2013 r.

sygn. akt III RC 211/13

- 1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 4 (czwartym) sentencji tylko o tyle, że alimenty od dnia 1 lipca 2013 r. zasądza na rzecz małoletniej powódki J. L. w kwocie po 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych) miesięcznie i oddala powództwo w zakresie alimentów w pozostałej części,**
- 2. nie obciąża małoletniej powódki kosztami procesu za instancję odwoławczą.**
- 3. oddala apelację w pozostałej części.**

Sygnatura akt: VIII Ca 466/13

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt III RC 211/13, Sąd Rejonowy w Grudziądzu:

I. ustalił, że A. D., urodzony (...) w B., zamieszkały(...), gm. (...), jest ojcem małoletniej J. L., urodzonej (...) w G., córki A. L., której to małoletniej akt urodzenia został sporządzony w Urzędzie Stanu Cywilnego w G. pod numerem (...),

II. nadał małoletniej nazwisko L.,

III. powierzył matce wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią córką J., a władzę rodzicielską ojca ograniczył do współdecydowania o istotnych sprawach dziecka,

IV. zasądził od pozwanego A. D. alimenty na rzecz małoletniej powódki J. L. w kwocie po 250 zł miesięcznie za okres od 1 lutego 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. i po 300 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 lipca 2013 r., płatne w terminie do 15-ego dnia każdego miesiąca z góry do rąk ustawowego przedstawiciela małoletniej powódki – matki A. L.,

V. zasądził od pozwanego A. D. na rzecz powódki A. L. kwotę 800 zł tytułem zwrotu połowy kosztów wyprawki dla dziecka,

VI. oddalił powództwo w pozostałej części ,

VII. stwierdził, że nieuiszczone koszty sądowe ponosi Skarb Państwa,

VIII. nadał wyrokowi w punkcie IV rygor natychmiastowej wykonalności co do rat płatnych po 13 marca 2013 r.

Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany A. D. jest ojcem małoletniej powódki J. L..

Matka małoletniej powódki A. L. jest panną i nie posiada innych dzieci. Obecnie nie pracuje. Korzysta z pomocy społecznej – pobiera zasiłek okresowy w kwocie 332,50 zł, zasiłek dla samotnej matki w kwocie 170 zł i zasiłek rodzinny w kwocie 77 zł. Wszystkie swoje dochody przeznacza na utrzymanie dziecka. W utrzymaniu pomagają jej także dziadkowie, z którymi mieszka. Matka małoletniej kupuje dla dziecka odzież, środki czystości, pieluchy za kwotę 50 zł miesięcznie i mleko za kwotę 300 zł miesięcznie. Ponadto A. L. ponosi też koszt dojazdu do lekarza na szczepienia dziecka.

Pozwany jest kawalerem i mieszka z rodzicami. Nie posiada na utrzymaniu innych dzieci. Od dnia 11 marca 2013 r. pracuje w Fabryce (...) na umowę zlecenia. W marcu 2013 r., a więc za niepełny miesiąc pracy, jego wynagrodzenie brutto wynosiło 1.216 zł, a netto 909,96 zł.

Powołując się na powyższe ustalenia Sąd Rejonowy stwierdził, że matka dziecka osobiście ponosi trud zapewnienia dziecku właściwych warunków opiekuńczo-wychowawczych, właściwego wyżywienia, środków czystości, zakupu stosownych do wieku zabawek, zapewniania dziecku właściwej opieki lekarskiej. Tym samym czyni ona częściowo zadość obciążającemu ją obowiązkowi alimentacyjnemu. Pozwany od tych obowiązków jest zwolniony, a zatem jego udział finansowy w koszcie utrzymania dziecka winien być odpowiednio wyższy.

Małoletnia powódka ma aktualnie 5 miesięcy. Znajduje się więc w okresie niemowlęcym i z tego powodu jej utrzymanie nie wymaga jeszcze znacznych nakładów finansowych. W ocenie Sądu Rejonowego alimenty w wysokości po 250 zł miesięcznie za okres od 1 lutego 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. i w wysokości po 300 zł miesięcznie począwszy od 1 lipca 2013 r. pozwolą na zaspokojenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki. Alimenty w tej wysokości będą też mieściły się w granicach możliwości zarobkowych pozwanego, biorąc pod uwagę wysokość jego wynagrodzenia. Sąd Rejonowy zasądził należne od pozwanego na rzecz małoletniej powódki alimenty na podstawie art. 135 § 1 kro. W pozostałym zakresie powództwo o alimenty podlegało zaś oddaleniu, bowiem obowiązek uiszczania wyższych kwot przekraczałby możliwości pozwanego.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w punkcie IV, dotyczącym zasądzonych od niego alimentów na rzecz małoletniej powódki. Pozwany zarzucił wyrokowi błędne ustalenie stanu faktycznego polegające na przyjęciu, że kwota raty alimentacyjnej w wysokości 250 zł miesięcznie od 1 lutego 2013 r. do 30 czerwca 2013 r. oraz kwota raty alimentacyjnej w wysokości 300 zł miesięcznie począwszy od 1 lipca 2013 r. mieści się w granicach

usprawiedliwionych potrzeb małoletniej J. D. oraz możliwości zarobkowych pozwanego A. D., podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż kwota ta jest wygórowana i nieadekwatna do potrzeb dziecka i możliwości zarobkowych pozwanego.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i zasądzenie od pozwanego tytułem alimentów na rzecz małoletniej powódki kwoty po 200 zł miesięcznie począwszy od dnia 1 lutego 2013 r., płatnych w terminie do 15-tego dnia każdego miesiąca z góry do rąk matki małoletniej.

W odpowiedzi na apelację matka małoletniej powódki wniosła o jej oddalenie oraz o zasądzenie na jej rzecz kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego okazała się częściowo zasadna.

Literalne brzmienie zarzutu apelacji wskazuje na to, iż skarżący dopatruje się uchybień w zakresie ustaleń faktycznych, poczynionych przez Sąd I instancji. W istocie jednak nie kwestionuje on ustaleń Sądu w zakresie sytuacji majątkowej stron, lecz kwestionuje ich ocenę prawną, a mianowicie przyjęcie, iż w świetle prawidłowo ustalonej sytuacji (szczególnie w zakresie dochodów i możliwości zarobkowych pozwanego i usprawiedliwionych wydatków na utrzymanie małoletniej powódki) Sąd błędnie ocenił, iż pozwany ma możliwość łożenia alimentów w zasądzonej wysokości, a także, że wysokość ta jest usprawiedliwiona w świetle aktualnych potrzeb życiowych powódki.

W ocenie Sądu Okręgowego ustalenia faktyczne Sądu I instancji były prawidłowe, znajdowały wsparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, ocenionym należycie, bez naruszenia granic swobody sędziowskiej. W konsekwencji Sąd Okręgowy podzielił je w całości i przyjął za własne.

Ustalenia te doprowadziły jednak Sąd Okręgowy do innej oceny prawnej przedstawionego stanu faktycznego. Na uwzględnienie zasługiwał bowiem zarzut skarżącego, iż zasądzona kwota alimentów z jednej strony nie znajduje uzasadnienia w rozmiarach usprawiedliwionych potrzeb powódki, a z drugiej strony – przekracza możliwości zarobkowe pozwanego. To zaś te dwa kryteria, przewidziane w przepisie art. 135 kro, limitują zakres świadczeń alimentacyjnych.

Nie może budzić wątpliwości, iż potrzeby dziecka obejmują jego wyżywienie, ubranie, leczenie, higienę, zaspokojenie potrzeb rozwojowych. Niewątpliwie jednak potrzeby dziecka w wieku niemowlęcym nie są jeszcze tak znaczne, jak potrzeby dziecka starszego. Małoletnia powódka ma aktualnie ok. 10 miesięcy. Pozwany nie kwestionował twierdzeń matki powódki, iż to ona ponosi aktualnie ciężar jej utrzymania w postaci zakupu potrzebnej żywności, odzieży, zabawek. Należy jednak podzielić jego zastrzeżenia co do tego, iż jak dotąd potrzeby dziecka od czasu jego urodzenia do chwili obecnej kształtują się na podobnym poziomie. Dziecko cały czas znajduje się w okresie niemowlęcym, a zatem koszt jego wyżywienia, zakupu środków czystości, odzieży czy zabawek, winien jak dotąd pozostawać podobny w kolejnych miesiącach życia dziecka. Nie ma zatem podstaw do przyjmowania, iż pozwany winien był uiszczać niższe świadczenie alimentacyjne w pierwszych 5 miesiącach życia dziecka, zaś od tego czasu winien łożyć na utrzymanie dziecka więcej. Na przestrzeni 10 miesięcy życia dziecka nie nastąpiły bowiem na tyle istotne zmiany w zakresie jego potrzeb, aby konieczne było podwyższenie alimentów o kwotę 50 zł miesięcznie. Należy podkreślić, że co do zasady zmiana wysokości świadczenia alimentacyjnego nastąpić może bowiem w razie zmiany stosunków (także w razie wzrostu usprawiedliwionych potrzeb dziecka), która to jednak zmiana musi mieć charakter istotny i zwykle następuje w dłuższym czasie, aniżeli po 5 miesiącach życia dziecka. Zmiana ta wynikać może z takich okoliczności jak rozpoczęcie przez dziecko edukacji przedszkolnej lub szkolnej, znajdowania się w okresie szczególnie wzmożonego wzrostu czy nagłego powstania specjalnych potrzeb dziecka, które nie istniały wcześniej. W życiu małoletniej powódki jak dotąd nie zaszła jednak tego rodzaju zmiana, a co za tym idzie brak jest podstaw dla zasądzenia od pozwanego wyższych alimentów od dnia 1 lipca 2013 r.

Biorąc pod uwagę powyższe, Sąd Okręgowy przyjął jednocześnie, że wysokość alimentów w kwocie 250 zł miesięcznie odpowiada zakresowi aktualnych usprawiedliwionych potrzeb małoletniej powódki. Potrzeby te nie są na obecnym etapie życia powódki bardzo rozległe, bowiem obejmują przede wszystkim wyżywienie, zakup środków higieny, zabawek, akcesoriów, ewentualne szczepienia. Powódka pozostaje pod pieczą matki, która w związku z tym nie musi ponosić dodatkowego kosztu zapewnienia jej opieki.

Jednocześnie wskazana kwota alimentów nie przekracza możliwości zarobkowych pozwanego. Jego wynagrodzenie kształtuje się na poziomie ok. 1.000 zł miesięcznie. Przeznaczanie zatem na utrzymanie dziecka 1/4 wynagrodzenia trzeba uznać za w pełni uzasadnione i mieszczące się w granicach możliwości pozwanego. Pomniejszenie uzyskiwanego dochodu o kwotę 250 zł miesięcznie nie doprowadzi też pozwanego do stanu, w którym zagrożone byłoby jego własne utrzymanie.

W pozostałym zakresie obowiązek alimentacyjny względem powódki winien zaś obciążać jej matkę. Wprawdzie poprzez sprawowanie nad małoletnią powódką osobistej pieczy matka realizuje własny obowiązek alimentacyjny, jednak nie wyłącza to całkowicie jej obowiązku uczestniczenia również finansowo w kosztach utrzymania dziecka. Fakt sprawowania osobistej opieki nad córką powoduje jedynie, że obowiązek ponoszenia finansowego ciężaru jej utrzymania winien obciążać jej matkę w zdecydowanie mniejszym zakresie, aniżeli pozwanego (art. 135 § 2 kro). W ocenie Sądu Okręgowego stan ten pozostanie jednak zachowany w sytuacji, gdy pozwanego obciążać będzie obowiązek alimentacyjny w kwocie 250 zł miesięcznie, zaś matka powódki ponosić będzie pozostały koszt jej utrzymania. Należy podkreślić, że analiza sytuacji finansowej matki powódki pozwala na przyjęcie, iż będzie ona w stanie łożyć pozostałą sumę potrzebną na utrzymanie córki. Sytuacja finansowa A. L. jest wprawdzie trudna, jednak trzeba zauważyć, że mieszka ona u dziadków, a zatem jedynie w ograniczonym zakresie ponosi koszt własnego mieszkania. Uzyskiwane dochody może zatem przeznaczać na utrzymanie dziecka.

Biorąc pod uwagę powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że wyeliminował z punktu IV sentencji rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zmieniające wysokość zasądzonych alimentów począwszy od dnia 1 lipca 2013 r. Pozwanego obciąża zatem obowiązek alimentacyjny w kwocie 250 zł miesięcznie, płatnej do 15-tego dnia każdego miesiąca do rąk przedstawiciela ustawowego małoletniej powódki – matki A. L., począwszy od dnia 1 lutego 2013 r. W pozostałym zakresie apelacja pozwanego podlegała zaś oddaleniu na podstawie art. 385 kpc.